

К. В. Харлампович (1870–1932) // *Elpis*. – 1933. – *Rocznik VII*. – *Zeszyt 2*. – S. 106–119; *Preoświszczennyj Epi-skop Wasilij Bohdaszewski (wspomnienie pośmertne)* // Там само. – S. 120–129; *Wasilij Iljicz Ekzemplarski (wspomnienie pośmertne)* // Там само. – S. 130–133; Церковна анатема на гетьмана Івана Мазепу // Мазепа. – Варшава, 1938. – Т. 2. – С. 38–56 (Праці Укр. наук. ін-ту. – Т. XLVII. – Сер. історична. – Кн. 6).

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 304. – Дис. 1715; Ф. 175. – № 1164; РГИА. – Ф. 802. – Оп. 10. – Д. 275; ЦДАВОУ. – Ф. 3859. – Оп. 1. – Спр. 156; Ф. 4465. – Оп. 1. – Спр. 394–400; ААН. MWRiOP. – Sygn. 1214.

Опубл. дж.: Извлечение из протоколов Совета Киевской духовной академии за 1901–1902 учебный год. – К., 1902. – С. 243–247, 372, 376–378; Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1910–1911 учебный год. – К., 1911. – С. 737–750, 756–757; *Лотоцький О.* Над свіжою могилою В. О. Біднова // Тризуб. – 1935. – № 28–29. – С. 2–5; *Він же.* *Рамієсі prof. Wasyla Bidnowa* // *Elpis*. – 1935. – *Rocznik IX*. – S. 282–301; *Сакович Є.* Професор В. О. Біднов (посмертні спомини) // Тризуб. – 1935. – № 38. – С. 2–7; Пам'яті професора Василя Біднова : Засідання Укр. іст.-філол. тов-ва в Празі дня 30 квітня 1935 року. – Прага, 1936. – 35 с.

Літ.: *Lenczewski M.*, ks. *Studium Teologii Prawosławnej na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1927–1939*. – Warszawa, 1992. – S. 49–50; *Ульяновський В. І.* Василь Біднов // Українська культура. Лекції за ред. Д. Антоновича. – К., 1993. – С. 514–526; *Він же.* Василь Біднов // Історіографічні дослідження в Україні. – К., 2003. – Вип. 12. – С. 303–340; *Абросімова С.* Людина духу та вищих, небуденних вимог : Життя і творчість Василя Біднова // *Монастирський острів*. – 1994. – № 2. – С. 124–136; *Вона ж.* В. О. Біднов // Українська біографістика : зб. наук. праць. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 73–75; *Чабан М.* Василь Біднов у спогадах сучасників. // Січеславщина. Краєзн. альманах. – Вип. 1. – Дніпропетровськ, 1997. – С. 37–38; *Школьник О.* Духовна публіцистика Василя Біднова (за матеріалами «Релігійно-наукового вісника», *Александрів-Куявський*) // 3-й Міжнародний конгрес українців 26–29 серпня 1996. – Історія. – Харків, 1996. – С. 241–245; *Саламаха І. В.* Громадсько-політична та наукова діяльність В. О. Біднова (кін. XIX ст. – 1935 р.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». – Запоріжжя, 1998. – 16 с.; *Bidnow Bazyli* // *Szagała R., Kolańczuk A.* *Śmientarz prawosławny na Woli w Warszawie. Groby ukraińskie. Przewodnik*. – Warszawa, 2002. – S. 53–55; *Лиман І. І.* Православна церква на півдні України 1775–1861 рр. в публікаціях Василя Біднова // Південний архів. Філологічні науки : зб. наук. праць. – Вип. XXII. – Херсон, 2003. – С. 12–18; *Алейкіна В.* Педагогічні погляди та просвітницька діяльність Василя Олексійовича Біднова (1874–1935 рр.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». – Кіровоград, 2010. – 20 с.

А. В. Стародуб

БОБРОВНИЦЬКИЙ Іван Матвійович [рос. Бобровницкий Иван Матвеевич] (20.05[01.06].1813–20.12.1885[01.01.1886]), випускник і викладач КДА – церк. педагог, філолог, перекладач.

Нар. у с. Антонів Сквирського пов. Київ. губ. (нині – Сквирського р-ну Київ. обл.) у сім'ї священника. Після закінчення Київ. повітового ДУ (1823–27) та КДС (1827–33) навчався у КДА (1833–37), де здобув ступ. магістра богослов'я і словес. наук (рішення Конференції КДА від 31.07.1837 затверджено Комісією духовних уч-щ 15.12.1837). Випускний твір Б. «О происхождении и составе римско-католической литургии и отличии ее от нашей», що привернув увагу ректора КДА єпископа *Інокентія (Борисова)*, був опублікований у 1839 у збірнику кращих студентських творів та згодом неодноразово перевиданий у доповненому і виправленому вигляді.

01.09.1837 призначений вчителем грец. мови у вищому відділенні КДА. Після отримання магістерського диплома протягом 21 року обіймав посаду бакалавра (з 15.12.1837), викладаючи грец. мову «с постоянным усердием, знанием своего дела и пользою для Академии» (у 1848–57, 1861–69 – в обох відділеннях). З 28.05.1857 до 18.09.1861 був також помічником секретаря академ. Правління.

З перших років служби долучився до наук. діяльності КДА. За дорученням академ. Конференції, у 1838–44 займався (разом із *І. П. Максимовичем*, *С. С. Гогоцьким*, *Я. К. Амфітеатровим* та ін.) російськомовним перекладом греко-лат. лексикону Б. Гедеріка (*Novum lexicon manuale Graeco-Latinum et Latino-Graecum, primum a Benjamine Hederico. Tomus posterior. Lexicon Latino-Graecum*. – Lipsiae, 1827). У 1840-х робив переклади для ініційованого Інокентієм (Борисовим) збірника «Памятник веры православной» (його рукопис зберігається у Рос. держ. істор. архіві: Ф. 834. – Оп. 3. – Спр. 2077–2078). Згодом брав участь у підготовці до друку перекладів із грец. мови тлумачень

Іван
Бобровницький

Св. Йоана Золотоустого на Послання Св. апостола Павла до Коринтян та Євангеліє від Йоана, виданих у додатку до ж-лу СПбДА «Христианское чтение» у 1854–58 (див.: Святого отця нашого Йоанна, архієпископа Константинопольського, Златоустого бесіди на Євангеліє святого апостола и евангелиста Йоанна Богослова, переведенные с греческого при Санкт-Петербургской духовной академии. – Ч. 1. – СПб., 1854. – 432 с.; Ч. 2. – СПб., 1855. – 728 с.; Святого отця нашого Йоанна, архієпископа Константинопольського, Златоустого бесіди на Первое послание святого апостола Павла к коринфянам, переведенные с греческого при Санкт-Петербургской духовной академии. – Ч. 1. – СПб., 1858. – 413 с.; Ч. 2. – СПб., 1855. – 447 с.). За дорученням Св. Синоду перекладав деякі рукописи Патріарха Єрусалимського Анфима (1717/18–1808). Наприкінці 1850-х був долучений до підготовки синодального видання Біблії (зокрема перекладу з грец. мови Євангелія від Марка). Здійснив докладне рецензування низки хрестоматій та посібників із вивчення грец. мови в духовних семінаріях. Брав систематичну участь у проведенні річних іспитів у КДА та рецензуванні праць, поданих на

здобуття наук. ступенів. Був одним з авторів академ. ж-лу «Воскресное чтение».

«По вниманию к отлично усердной и долговременной службе и особым ученым трудам», згідно з ухвалою Конференції КДА від 04.11.1858, затвердженою Св. Синодом 19.01.1859, здобув звання орд. професора грец. мови. З 1859 брав участь (за посадою) у засіданнях академ. Конференції. Після реорганізації КДА за статутом духовних академій 1869 р. посідав каф-ру грец. мови та словесності (у лекціях викладав історію грец. мови і літ-ри, а також займався перекладом і тлумаченням Ксенофонових «Спогадів про Сократа» та уривків із творів античних мислителів і візант. отців Церкви). З 07.07.1869 входив до складу Ради КДА від церковно-практ. відділення. Указом Св. Синоду від 13.11.1870 удостоєний звання заслуженого орд. професора. 16.06.1873 вийшов у відставку.

Упродовж багаторічної академ. діяльності отримав низку відзнак за сумлінну службу та пед. заслуги. Був нагороджений орденами Св. Анни 3-го (03.02.1858) і 2-го (31.08.1867) ступ., Св. Станіслава 2-го ступ. з імп. короною (03.05.1863), Св. Володимира 4-го ступ. (22.09.1874).

Помер у Києві на 73-му році життя після нетривалої хвороби. Похований на кладовищі Київ. Свято-Вознесенського Флорівського жін. монастиря.

Осн. тв.: О происхождении и составе римско-католической литургии и отличии ее от нашей // Собрание сочинений студентов Киевской духовной академии. – Т. 1. – К., 1839. – С. 351–428; 2-е изд., испр. и доп. – К., 1855. – [8], 117, [10] с.; 3-е изд., испр. и доп. – К., 1857. – [8], 126, [9] с.; 4-е изд., вновь пересмотр. и доп. – К., 1873. – [8], 126, [10] с.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 160. – № 1480; Ф. 162. – №№ 1, 776; Ф. 175. – №№ 59/6; ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 894, 1672, 2383, 4762, 4861; Оп. 3. – Спр. 275, 568, 825, 923, 1040, 1041, 1095, 1101, 1129, 4081.

Опубл. дж.: Списки начальников и наставников Киевской духовной академии за истекшее пятидесятилетие ее, 1819–1869 // Пятидесятилетний юбилей Киевской духовной академии. – К., 1869. – С. 398; Протоколы заседаний Совета Киевской духовной академии за июль и август 1869 года // ТКДА. – 1870. – № 1. – С. 8–12; Отчет о состоянии Киевской духовной

академії за 1870-1871 учебный год // Там само. - 1871. - № 10. - С. 3, 10; Протоколи засідань Совета Киевской духовной академії за 1873-1874 учебный год. - К., 1874. - С. 90-98; Отчет о состоянии Киевской духовной академії в учебном 1874-1875 году // ТКДА. - 1875. - № 11. - С. 29; Кончина профессора И. М. Бобровницкого // КЕВ. - 1886. - № 1. - Отд. 2-й. - С. 31; *Корольков И. Н.* Иван Матвеевич Бобровницкий, профессор Киевской духовной академії // КЕВ. - 1886. - № 2. - Отд. 2-й. - С. 85-88; *Він же.* Некролог Ивана Матвеевича Бобровницкого, профессора Киевской Академії // ТКДА. - 1886. - № 1. - С. 137-138; Речи при гробе заслуженного ординарного профессора Киевской духовной академії Ивана Матвеевича Бобровницкого // Там само. - С. 139-146; *Флоринский Н. И., прот.* Из студенческих воспоминаний. - М., 1901. - С. 20; *Пичета И. Х., прот.* Факты и воспоминания из школьной жизни герцоговинца. - Х., 1911. - С. 69-70; Акты и документы, относящиеся к истории Киевской Академії. - Отд. III (1796-1869 гг.). - Т. 5 (1823-1869 гг.) / с предисл., введ. и прим. проф. прот. Ф. И. Титова. - К., 1915. - С. 198, 207, 223, 336, 353, 431, 588, 590, 605-606, 639; Воспоминания о студентах Киевской духовной академії (1819-1863 гг.) / сообщ. А. М. Чижевский // РС. - 1917. - № 3. - С. 406-407.

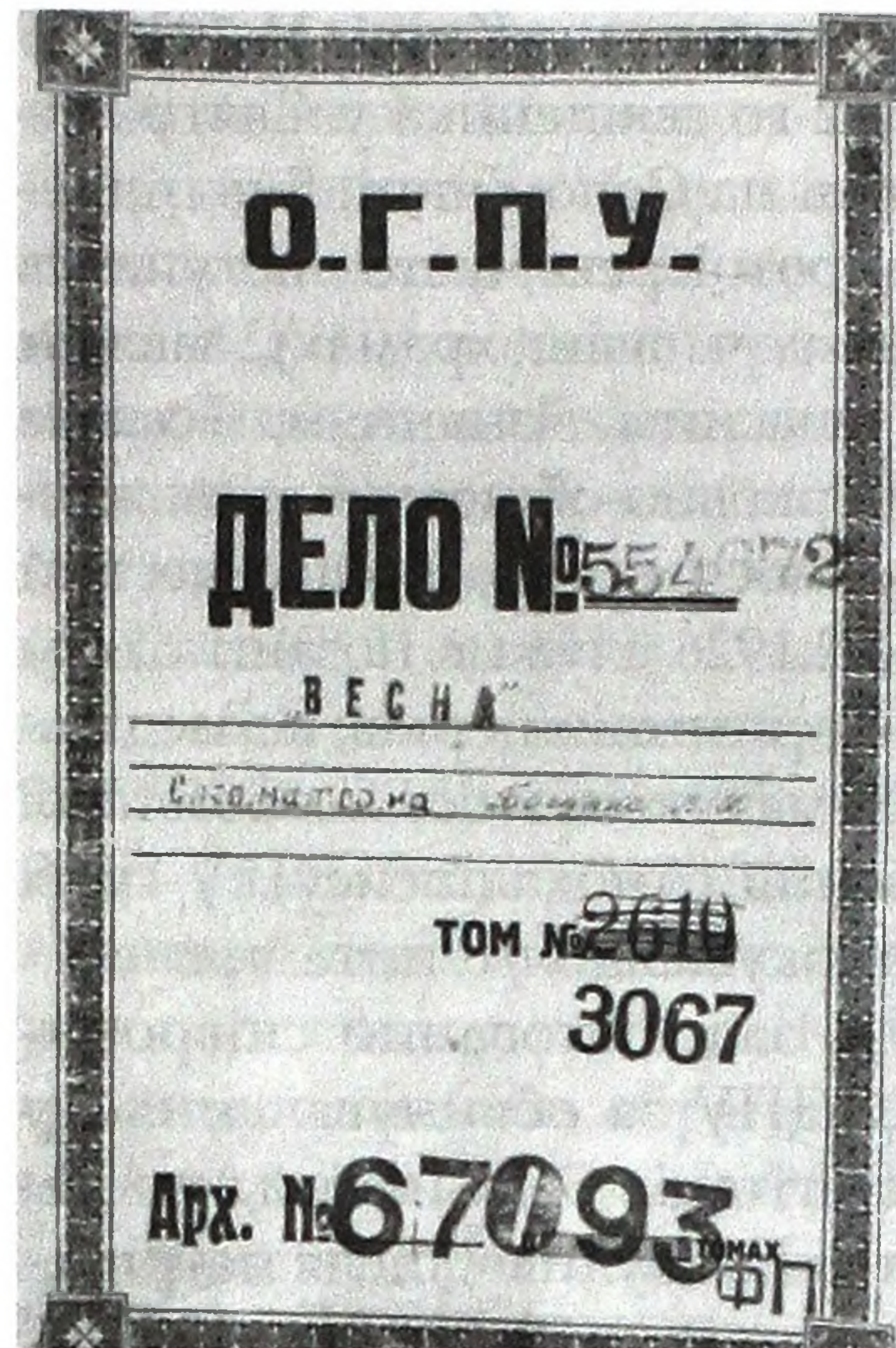
Літ.: *Аскоченский В. И.* История Киевской духовной академії по преобразовании ее в 1819 году. - СПб., 1863. - С. 178, 182; *Пархомович А. М.* Киевская духовная академія для Кишиневской епархії с ее учебными заведениями (1813-1913). Историко-археологическая справка к 300-летию Академії (1615-15.10.1915) // Кишиневские Ев. - 1914. - № 12. - Отд. неофиц. - С. 568-569, 571, 572; *Титов Ф., проф., прот.* Императорская Киевская духовная академія в ее трехвековой жизни и деятельности (1615-1915 гг.) : историческая записка. - К., 2003. - С. 386.

М. Л. Ткачук

БОГДАН Віталій Іванович [рос. Богдан Виталий Иванович] (10[22].04.1882-03.05.1931), священномученик, протоієрей, випускник КДА - священнослужитель РПЦ, проповідник, місіонер.

Нар. у с. Оситняжка * Чигиринського пов. Київ. губ. (нині - Новомиргородського р-ну Кировоград. обл.) у сім'ї псаломщика

* Згідно із загальнопоширеними даними, місце народження Б. - с. «Осепняшка», яке ніколи не існувало. Першими припустилися помилки ще співробітники ДПУ УРСР, які не спромоглися правильно прочитати вказану в анкеті заарештованого Б. назву с. Оситняжка (на момент арешту - Черкас. округу Київ. губ; див.: ГДА СБУ. - Ф. 6. - Спр. 67093 ФП. - Арк. 1), оформлюючи рішення Судової Трійки (див. там само: с. 28).

Обкладинка слідчої справи священника Віталія Богдана (1931)

(згодом батько Б. служив у с. Байбузи Черкас. пов. - нині р-ну та обл.).

Після закінчення Черкас. ДУ (1892-97) та КДС (1897-1903) одружився і був призначений (з 13.06.1903) на посаду священника с. Варшиця Бердичівського пов. Київ. губ. (нині - частина м. Калинівка, адм. центру Калинівського р-ну Вінниц. обл.). 20.07.1903 рукопокладений у сан ієрея. З 10.07.1906 переведений до Свято-Троїцької церкви м-ка Нова Прилука Бердичівського пов. Київ. губ. (нині - село у Липовецькому р-ні Вінниц. обл.). Поряд із священницькими обов'язками мав адм. доручення: з 17.10.1911 був місіонером 5-го благочинницького округу Бердичівського пов. Як депутат від цього округу брав участь у єпархіальному з'їзді в Києві в 1913. За сумлінне ставлення до своїх службових обов'язків мав кілька священницьких відзнак.

У 1914-18 навчався у КДА, яку закінчив зі ступ. канд. богослов'я (ухвала академ. Ради від 08.06.1918). Рукопис канд. твору Б. «Музыка и пение в западно-католическом богослужении (исторический очерк)» (рецензент - проф. В. Д. Попов) зберігається у ЦДАУК (Ф. 711. - Оп. 3. - Спр. 4787).